

پنجشنبه — ۱۰ کانون ثانی ۱۳۴۰

برنجی سنه — نومرو ۶

اداره خانه : باب
عالی جاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده نومرو ۱
صاحب و مدیر
مسئولی محمد مسیح

ملی تحریک

آبونه شرائط :
سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخہ لر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشددر .

مجموعه من هیئت تنجہ
طبعی تنسیب ایدلمین
آثار اعاده ایدلمز .

اورده بیه کوننده بر بیقرار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، مصور مجموعہ در

برنجی سنه

پنجشنبه — ۱۰ کانون ثانی ۱۳۴۰

نومرو ۶

نواخ آلم عثمانیه ، ر

حقنه

- ۱ -

آسایدن قالدورق آنادولوبه هجرت ایدن تورکلردن برقم
سکود و دو مایچه ده بوک تورک سلطنتک تملرنی قومشله ،
بو یکی دولک اکه مهم تشکیلاتی ده قوت اساسنه ربط ایشلهردی .
طورغود بک کچ و شجیع اوغلی موقع اقتداره کچمه
همجوار تکفورلره مناسباته دوام ایتش ، بونک نتیجه سی
اولارقه داغا اراضیسی توسیعه موفق اولمشدی . کوچوک
آسایک غرب قیسند ، بزانشک بورنی دیند کی بوکی دوغان
تورک دولتی شرقی روما ایمپراطورلنک ضررینه اولارق کیندجه
بو بو یور ، هرسته یکی بر اراضی به صاحب اولوبوردی . ایشته
عثمان بک و خاقلرنک داغا بزانشله اوغراشمسی کوچوک آسایک
مخلف برلرنده کندی کی بکلکر قورانلرک نظر رقابتی جلب
ایتمش ، بونک ایچین ایلک دورلرده بو کوچوک بکلکر ،
آرالرنده غیر دوستانه مناسبات دوام ایتدی خالد عثمان بکله
هیچ برمناسباته کیرشمکی خاطرلرینه بیله کتیرمه مشلردی .
لکن کندی عرق و دیندارلرینه ایششمه به ک اولنرک نظر
طمعی اوسته جلب ایچین عثمان بک ، بزانشدن ابی قلعه لر
آمش و بورلرده عرقداشی اولان اصل تبعه سی اسکان ایتدیرمه
باشلامشدی . آرتق عثمان بک صاحب اولدینی اراضی بی بک
زیاده مجلوب اولدینی شیخلره ، درویشلره ، اخیلره و ابدالاره

ضرورتدر . تنوع سبی عضویمز حسیله قیما بزه ایسه ، قیما ده
خارجده در . کرک صدارلده و کرک رنکلر و شکله قولانغزله
کوزمزنک بلع و قبول ایتدی ایتدی ایتدات بی نهایت دالغله حاصل
ایدر . آتجی اولنرک بر قسمی بزم شعورمزنک ساحه سینه تماس
ایده بیلور . اوله ایکن بر طرفدن او اهتزازنک عرض ایتدی
تحولات ، دیگر طرفدن اعصاب حسیه مزنک حاصل ایتدی
احساسات قابل ضبط اولیه جق درجه ده چوقدر . بو چوققلک
روحمزده بر اقعجی شاشقیلق حسی ازاله ایدمه جک مدبأ و اساس ،
آتجی تنوع مدبأینه مستند بولان (اهنک) قانونیدر . او
حالد به قانونه توافقی ایچین آثار صنعتده ، کوزل و اولق
قابلیق بو قدر دبیله یلیر .

مسی علی

رنجی سنه

تملک ایدیور ، اللرنه بونی مشعر برده فرمان و بریوردی .
پادشاهک و بریدیکی بوتون اراضی صاحب لرنک اللرنده و حکمدارک
بر فرمانی بولونوردی . وقف اراضی و پادشاهک احسان ایتدی
برلرک بر فرمانی اولدینی کبی هر صاحب اراضی ده تملک سندینه
مالکیدی . ایلک دورلرده بو اصوله اوقدر اهتمام اولونامشدی .
خالفک اللده بالکنز عثمان و اورخان بکک و بریدیکی فرمانلردن
باشقه برنی بولونیوردی . عثمان بک زمانده « مرادبا اوغلی
برامیش شیک قبزی اوغلی و قلنی سیدی » رجفتلک بیرنه
صاحب اولمش الدمکی فرمان ده بالاخره مراد بک طرفدن
تجدید اولونمشدی . ینه عین حکمدار « جوماقلو » ده الیاس
ققیه اونوز دوتیر ، « ققی » ده ابراهیم و خلیل ده بر مقدار
اراضی ورمشدی . [۱]

اوغلی اورخان غازی تخمه جیقیدینی وقت بدرینک و بریدیکی
فرمانلری تجدید ایتش ، کندیسیده بر چوق فرمانلر ورمشدی ؛
اکریکوزده محمد شیخ مسجد و زاویه عمارت ایتک ایچین
اورخان بکدن اراضی آمش ، صارو آلا کده موسی اوغلی
اخچی طورود [۲] ده ینه بوسابه ده بر مقدار اراضی صاحب
اولمشدی . بوندن باشقه تملک سندی ماهیتده اولارق قاضیلرده
فرمان و بره بیلردی . اوزمانلرده « یقی » نامی و بریلن بونوع
فرمانلره صاحب اولامیان اصحاب اراضی ده رسمی تحریراملا کده
حکومت مأمورلرینه اراضیسنک صاحبی اولدیفنه دائر شاهدلر
ارائه ایتمه مجبورردی . بواسول مراد خان و چلی سلطان محمد
دورینه قدر دوام ایتش ، نهایت چلبی دورنده تحریر نفوس
باشلایارق دولک منظم برتشکیلاتی وجوده کلشیدی . آرتق
بو دوردن صوکره هر اراضی صاحبنک حکومت قایسنده
قیدی بولونوردی .

ایشته عثمانی تاریخنک اک اسکی یازیلی منبعلردن بریسی بو
فرمانلر تشکیل ایدرک ، مع التأسف بونلردن شمدی به قدر
شیان قید بر درجه ده میدانه جیقاریلانامشدر .

بو نوع اوراقدن صوکره ادبی و لسانی محصوللری بر طرفه
بیر اقدرق صرف تاریخدن باحث اناری ذکر ایتک ایجاب ایدره
اولا اسمی معلوم فقط اصلی مجهول اولر تعداد ایدلک لازم کایر .

[۱] باب عالی خزینة اوراقدنه « جدول اوقاف سلطان ابوی »
نامیه چلی سلطان محمد دورنده تحریر املاک دفتی ، س : ۲۰ ،
۲۱ ، ۲۲ .

[۲] دوققور قرملیس « تاریخ عثمانی انجمنی مجموعه سی » مک
جز : ۲۸ ، ص ۲۴۳ ده بو فرمانک مننی نشر ایتشدر . خزینة
اوراقدنه کی مذکور دفتده بوندن بحث ایدیور .

صوك زيارت!

مملكت مزده سينه ماجيلق :

«كالم فيلم مؤسسې» مدير بر موفات

— مؤسسې كړ نه زمانديزې فيلم اخذېله مشغولدر ؟
 — ارطغرل حسن بك ايكي سنه اول ، رمضانده ، آلمانلرله فيلم اخذې ايجون استانبول كښېدى ، كندهيښك سينه ماجيلقې خصوصېده كې ووقوتېد استفاده ايك ايتېدك . او زمانه قدر سينه مايالزېرى وسائره كې آفتوآليتېه فيلملرې اعمال ايده بيلور دق .
 — سينه مايه آلنه جق اترلده نصل بر غايه تعقيب ايديورسكز ، اترلرك كز موضوعې ملي ، يوقسه غرېدن ملهم آثارمې انحصار ايتدېرمك ايسته يورسكز ؟
 — ملي فيلملر بايق ارزو ايتدك ، حسن بك ايتك آرئيستيك اداره سې درعهده ايتدى . اوروياده كې تجربه سته نظراً قابليتي انكار ايديله سزدي .

— ايلك اول نه صورته ايشه باشلادېكز ؟
 — بر تجربه فيلمې بايعه قرار ووردك ، فقط بو زه جوق بهالېه مال اولدى ، چونكه داخلي اقسامې كه سالونلر ، صوفلر وساژهدن عيارتدر — فيلمه چكك ايجون بر آتليه زوم واردى . بونك ايجون تخه وبه تودن ده دورلر بايق ، الكتريكي تأسيساتي وجوده كنترېمك ، وسايط شويو به ايجاب ايديوردي . صورت مخصوصهده بردارزه ولودتق . طوان قسمي تماميه جام و ضياي شمسك دخوله مساعد اولميدى ، بوكا دقت ايتدك . ضيا منايې بيوك پروژه مقورلر تأمين ايتدك . توزيع ضيا ايجون آلات مخصوصه اعمال ايتديرك . فيلمك داخلي اقسامك چكېله چي كونه قدر استحاضار مصاريف اولدق اون بك ليايه يقين ياره صرف ايدلشدى . ايلك فيلم «استانبوله بر فاجعه عشق» در . موضوع غايت بسيط «استانبوله معلومدى . مديحه خاكك قتلې مسئله سې موضوع اتخاذ ايتدك ، فيلم بېتدى و خلق طرفدن رغبت كوردى . بوموقتيمزك دليليدى ، اوئدن صكره «بوغاز ايجي اسراري» فيلمې بايدق ، بودها فضله رغبت كوردى . چونكه هم موضوع ده جاذبه دې هرده بزم تجربه سز اركم شدى . بوانشاده «ملي استقلال مجاهده سې»

بو اثر «روحي تاريخي» دركه ادرنه مبعوفى «فائق» بكك پدرينده برنسخه موجود اولديغې ايشتم ؟ بو اثر «مخالف الاخبار» ده منجم باشي احمد افندي به بر جوق يرلرده مأخذ اولمشدر .

ايلك عثمانلي تاريخلرې بازېد ثاني دورنده تأليف اولونغه باشلانمشدر . في الحقيقه بو دورلردن ده اولكي زمانلرده وقوعات تاريخيه بك تثبيت اولونديغې بك صريح ايسهده اليوم الجزده موجود آثار تماماً بازېد ثاني دورينه عاندر . بوكوچوك مقدمه ي متعاقب بو دورلرده بازيان متعدد اثرلردن كله جك مقاله مزدن اعتباراً موضوع بحث ايده جكمز «تواريخ آل عثمان» عنواني مؤلفي مجهول بر تاريخدر .

صبيح نامي

كيتدم مكان ياره قدر دلده بيك يارا ..
 روز نرته كيزي منوز اسكي خاطره ..
 هر شي سياه ، المي بتون ، هر طرف قارا ..
 شهشلرنده خسته كوكر چينلر آغلايور ..

كوكلده اشتكا دولو هې ، بنده آغلام .
 عشق بو صوك مالې زلفيله باغلام !
 لرزان اولان وجودمې نخته ده داغلام ،
 صاندم : ايجمده ، بركيجه بك رنگي چاغلايور ..

هېچ كيسه يوقدى ، كولكسي يوق نازلي يارمك ..
 سارده قلي جره قدر كيزي برانين ،
 ايكردى صانكه آم ايله خسرانن زمين ،
 بيلدم : زواللي كولكي جهراني داغلايور ..

روحده هېچريق دولو هې آغلام بيه ..
 اك صوك خيال ياره ديدم : آلدده سينه كه
 تولدور ديلرسك ايشته ، بتر .. وارده تاج سته
 شهشلرگه خسته كوكر چينلر آغلايور ..

محمد مسيح

اك اسكي آثار تاريخيه من ميانده صاييله جقرك برنجيسي هېچ شه سزك بخشي فقېك اثرى در . بو ذات سيلدېرم بازېد دورينه قدر بازيديني اترك اك اسكي دورلرې پدريدن نقل ايتمش ، ديكر يرلرې ده بالذات شاهده اولديغې وقايعدن عيارتدر حياتك صوك زمانلرې چلي محمد دورنده كچيرون بو اختيار تاريخي ايلك دورك وقايعي اورخان غازيك وظيفه امامتي ايفا ايدن پدريدن نقل ايتديكي ايجين دهاشابان اعتاد اولسي ايجاب ايدر . بيه بونك ايجين دركه بو اثرى كتابنه مأخذ اتخاذ ايدن وكنچ ياشنده بخشي قفيله ملاقاتده بولونان احمد عاشق بك اترك باش قسملرې مراجعته شايان اولمش اولويور .

بو اتردن باشقه اوروج بك آدلى برذاتكده كتاب واردركه بونكده بو دورلره عائد اولديغې استدلال ايدلمكده ايسهده بخشي فقېك كتابي كې آدى معلوم ، كندى مجهول اثرلردندر . بو اترك اسمنه ايلك دفعه عطا بكك «تاريخ عطا» سنده (جلد ۳، ص ۳۲۴) ده «لسانه تركي» قريم ايله سلطان عثمانه رسلطانه اورمطانه دورى وقرعائى مدين اورج بك تاريخي» ديه تصادف ايديورزكه بوندن هر حالده بو ايكي پادشاه دوريني حاوى اولان بو اترك اسكيلى كې تظاهر ايتكمده در . بونلردن باشقه بيه مهم بر اثر واردركه مع التأسف بوتون مساعيمه رغماً تدقيق ايده مدم .